

РЕШЕНИЕ

№ 33502

гр. София, 14.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 34 състав, в
публично заседание на 16.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Тафров

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **8410** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е на основание чл. 284 и следващите от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), във вр. чл. 203 от Административно процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Административното дело е образувано по искова молба на Т. Б. Т. с ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], [улица], вх. 5, ет. 3, чрез адв. Т. Е. и адв. М. Д. - К. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) [населено място], с искане да му бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева, ведно със законната лихва, считано от 29.08.2018 г. до окончателното изплащане на обезщетението, причинени от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица при ГДИН, в периода от 14.06.2018 г. до 29.08.2018 г.

В сезираща съда искова молба е посочено, че претенцията за обезщетение за неимуществени вреди на ищеца е породена от лошите битови условия, бездействието на ГДИН да осигури адекватни хигиенни и битови условия в затвора, в периода от 14.06.2018 г. до 29.08.2018 г., докато Т. Т. е изтърпявал мярка за неотклонение (МН) „задържане под стража“ в килия, в 11-ти отряд на Софийски централен затвор. Твърди се, че в период от една седмица, в която ищецът е бил настанен в „буферната част“ на затвора е пребивавал със лица задържани и осъдени на лишаване от свобода, извършили тежки престъпления, което е създало в него чувство за несигурност и заплахата за живота и здравето му. На следващо място е посочено, че хигиенните и битовите условия в „буферната част“ са били изключително лоши като изпочупени прозорци, липса на

естествена светлина, липса на постоянен достъп до топла вода. По време на престоят му в затвора е бил преместван три пъти на етаж, на който са разположени 15 килии, които са били обитавани от около 90 души. За този период твърди в исковата си молба, че прозорците в помещението са били изпочупени и без уплътнения, изкуственото осветление в килията - много слабо, дюшеците - стари, неудобни. Килията разполагала със стара и изпочупена тоалетна, намираща се на 1 м. от леглото му, която не е била напълно обособена от останалата част на килията. Липсвал постоянен достъп до топла вода в общата баня към затвора и помещението било неподдържано и мръсно. В килиите имало дървеници, хлебарки и плъхове като се оплаквал от ухапвания от дървениците, които пренасяли зарази и инфекции. На следващо място в молбата се твърди, че разходката на открито е с продължителност само 1 час, което като време е било крайно недостатъчно за ефективна физическа активност. Контактите на арестуваните с близки и роднини по телефона били ограничени, поради големия брой арестанти и ограниченото време, с което разполагал за обаждания. Предоставяната храна била недостатъчна като количество и незадоволително качеството, както и че в менюто на задържаните липсвало каквото и да било разнообразие. Моли съда да присъди обезщетение на Т. за претърпените от него неимуществени вреди в общ размер от 20 000 лева, ведно със законната лихва от 29.08.2018 г. до окончателното изплащане на обезщетението.

По делото е приложено становище от процесуален представител на ищеца, в което се претендира присъждане на сторените разноски по предоставен списък, както и е направено възражение за прекомерност на претендираните от ответника разноски.

Ответникът, в срока по чл. 131 от ГПК, оспорва исковата молба, с която се претендира обезщетение за неимуществени вреди. В писмен отговор се твърди, че предявената искова молба е неоснователна и по основание, и по размер, тъй като не се установява нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание, ищецът редовно уведомен, не се явява, не се представлява.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ се представлява от юрк. Н. Д. с приложено пълномощно, моли съда да остави исковата претенция без уважение, тъй като от събраните доказателства не се установяват незаконосъобразни действия и бездействия, както и претендираните вреди.

Представителят на Софийска градска прокуратура – прокурор К. изразява становище за отхвърляне на иска, тъй като не са установени действия или бездействия и причинно-следствената връзка между вреди и незаконосъобразни действия и бездействия.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и взе предвид доводите и становищата на страните, намира за установена следната фактическа обстановка:

Не е спорно между страните по делото, че Т. Б. Т. с ЕГН [ЕГН] за периода от 14.06.2018 г. до 29.08.2018 г. е бил с наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ по досъдебно производство № 36/2017 г. по описа на ГДБОП-МВР, пр. преписка № 203/2017 г. по описа на Специализирана прокуратура. Мярката се е изпълнявала в Затвора-гр. С. при ГДИН. Ищеца е бил настанен територията на 11 Група. От справка на инспектор Т. Д. се установява, че към момента

на изпълнение на наложената спрямо Т. МН, настаняването и регистър на лицата на територията на затвора се е водил по групи, а не по спални помещения, а от 27.05.2020 г. се води регистър за настаняването на лишените от свобода .

От медицинската справка, подписана от директора на Медицинския център при Затвора–гр. С., през процесния период за ищецът Т. Т. не са отбелязвани никакви здравословни оплаквания в амбулаторните журналы на медицинския център, а името му присъства само на дата 08.08.2018 г., когато е получил лекарства, донесени от близките му. В докладна записка на мл. инспектор А. Б. е посочено, че след извършена справка в „В регистър на случаите за извеждане на лишени от свобода в лечебни заведения извън МЛС“, Т. Т. не е извеждан за лечение и консултация извън затвора за периода, в който е имал наложена мярка за неотклонение „Задържане под стража“

От приложените документи по делото се установява, че молби, жалби и сигнали във връзка с наличието на насекоми в помещения на затвора, не са подавани от ищеца за периода от 14.06.2018 г. до 29.08.2018 г.

Ответника е приложил по делото договор с Рег. № 10815 от 08.11.2016 г. от 2016 г. и договор с Рег. № 11179 от 13.11.2018 г. между Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ и дружеството „ДДД-1“ ООД за възлагане на обществена поръчка с предмет „Извършване на дезинсекция и дератизация на сградите на ГДИН“ и териториалните й служби (ГДИН, Затвора-гр. С., ЗО-К., ЗО-К., Арест „М-р В.“ и Арест „Г. М. Д.“ и прилежащите териториални служби) като съгласно договорите дератизация се извършва 2 пъти годишно, а дезинсекция - 6 пъти годишно. Към тях са приложени протоколи за извършени услуги, като в протокол за извършени услуги с № BG22-034694 на 26.07.2018 г. е отбелязано от 09 до 17.35 часа, а в протокол за извършени услуги с № BG22-009388 на 28.05.2017 г. е отбелязано от 09 до 14 часа по планирано по договор, в Централен софийски затвор, извършена дезинсекция (хлебарки и дървеници) и дератизация с приложени препарати: С. аут и Т..

По делото е приложена и справка от 29.10.2018 г. от главния счетоводител за извършените ремонти и ремонтни дейности в затвора [населено място] за периода 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г., от която се установява, че през 2017 г. е извършен основен ремонт на спалните помещения на групите - 11, 8, 7 и 6, състоящ се в изкърпване и шпакловане на стените, боядисване, освежаване на спалните помещения и подмяна на подови настилки; основен ремонт на санитарните възли (баня и тоалетна), а на 11, 8, 7, 6 и 2 група и ремонт състоящ се в смяна на подови настилки и плочки, смяна на санитария и оборудване, боядисване, а хидроизолация на трафопостовите и над складовете на 11 и 8 група.

За изясняване на спора от фактическа страна, по молба на ищеца, съдът е допуснал събирането на гласни доказателства – разпит на двама свидетели, но в становище на процесуалния представител на ищеца от 19.03.2024 г. е заявено, че не поддържат доказателствено искане за изслушване на свидетели при режим на довеждане.

По делото е назначена, изготвена и приета съдебномедицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р Й. Д. З., със специалности хигиена на труда/трудова медицина, професионални болести. В заключението си по поставените въпроси, след запознаване с предоставените документи, извършване на оглед на място и изискани и предоставени допълнителни документи, вещото лице по поставените въпроси е дало становище, че ищецът е постъпил на територията на

Затвора - [населено място] на 14.06.2018 г. като 7 дни е пребивавал в Приемно отделение или т.нар. „буферна зона“, което е предназначено за адаптация на лишените от свобода към условията в местата за лишаване от свобода и в него постъпват лица с различен правен статус. Като това се налагало и прилагало за тяхното разграничаване, разпределяне по открит и закрит тип и обвиняеми/подсъдими. След тези седем дни от 21.06.2018 г. до 29.08.2018г. д-р З. в заключението си е констатирала, че Т. е бил разпределен в 11 – та група, която включвала обвиняеми и подсъдими лица. За „буферното помещение“ е посочено, че разполага със 7 спални помещения/килии като площта на всяко от тях е различна - най-малкото с площ 25.40 кв. м., а най-голямото - с площ 66.40кв. м. като в тях се настаняват от 6 до 16 лишени от свобода. По отношение на 11-та група посочва, че са разположени 15 спални помещения/килии и обща баня, като тази зона е предназначена за прилагане на мярка за неотклонение „задържане под стража“ и всички лица настанени там са с един и същ правен статус, а площта на спалните помещения също различна от 12.50 кв. м. за най-малкото до 36.40 кв. м., като в тях се настаняват съответно от 3 до 9 лишени от свобода и на 1 лишен от свобода са осигурени повече от 4.00 кв. м. жилищна площ. В заключение вещото лице е посочило, че капацитетът на лишените от свобода (л.св.) е съобразен с изискването за осигуряване на минимум 4 кв. м. площ на 1 л. св., съгл. чл. 43, т. 4 от ЗИНЗС и е в съответствие с основния минимален стандарт на КПИ - 4 кв. м. жилищна площ на затворник в килия за многочислено настаняване плюс напълно преградено санитарно съоръжение (Европейска комисия за предотвратяване на изтезанието и нечовешкото или унизително отнасяне или наказание - С., 15.12.2015 г.). Също така е посочено, че е и спазено изискването за разстояние „поне 2 м. между стените на килията“ и „поне 2.5 метра между пода и тавана на килията“.

По отношение на другите поставени задачи, д-р З. е констатирала, че всяко от спалните помещения има различен брой прозорци, разположени от единия до другия край на стената, като по дължината на цялата стена има 4 броя и повече прозорци. А по отношение на размерите им е посочено, че 4 броя прозорци са със дължина 2.80 метра и височината на прозореца е 1.50 метра, а големината и разположението им в килиите, заедно с ПВЦ дограмата и монтираните външни метални решетки осигуряват достатъчна естествена осветеност. Стъклата на прозорците са стъклопакет като няма счупени и пукнати. В килиите няма монтирани климатична и вентилационна инсталации, но два от четирите прозорци в килиите имат 2 броя отваряеми – вертикално, крила. По отношение на степента на осветеност е констатирано, че изкуствената осветеност се осигурява от осветително тяло тип „пура“ с характеристика: 18 W, 1300 Lm, дължина 120 см., бяла светлина и тип LED, като е монтирана и 1 брой дежурна лампа.

За санитарният възел е констатирано, че всяко спално помещения/килия има собствен санитарен възел, който е около 2 кв. м. с тоалетна чиния, мивка и душ за къпане с вертикално отваряем прозорец. Помещението е обособено като самостоятелно помещение с тухлена стена и врата, с праг на височина около 30 см. от нивото на пода на килията, като има течаща студена и топла вода от чешмата и промивна вода в тоалетната чиния. За общата баня за арестантите е посочено, че има постоянно топла течаща вода, но арестантите рядко използват тази баня, като предпочитали баните в спалните помещения. За отоплението на килиите е констатирано, че се осигурява централно, чрез Т. посредством радиатори, а вентилацията е естествена, чрез отваряеми прозорци.

В заключението си вещото лице е посочило, че през 2017 г. е извършен основен ремонт на спалните помещения на 11, 8, 7 и 6 група като ремонтните работи са извършвани преди постъпване на ищеца и включват изкърпване и шпакловане на стените, боядисване, освежаване

на спалните помещения и подмяна на подови настилки; основен ремонт на санитарните възли (баня и тоалетна), състоящ се в смяна на подови настилки и плочки, смяна на санитария и оборудване, боядисване и хидроизолация на трафопостовите и над складовете. С оглед събраните доказателства, в тяхната съвкупност съдът кредитира заключението на вещото лице.

По делото е назначена и изготвена съдебно-психологична експертиза изготвена от д-р Плама Х. – магистър клиничен психолог, която в заключението си констатира, че Т. Т. е бил в състояние на психоемоционален дисбаланс в процесния период, както частично и след това. Ищецът в интервюто споделял за променен цикъл на сън и бодърстване, емоционален дискомфорт. А по отношение на битовите условия в затвора от вещото лице е посочено, че са субективно преживени от Т. като дистресиращи. Съдът ще коментира заключението на вещото лице по – долу в решението си.

Въз основа на така приетото от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от лице което твърди, че в периода от 14.06.2018 г. до 29.08.2018 г. е претърпяло неимуществени вреди от неблагоприятните условия, при които е било поставено при изпълнението на наложена му мярка за неотклонение „задържане под стража“ в килия в 11-та група в Централен софийски затвор, в резултат на незаконосъобразни действия, бездействия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ - юридическо лице към Министерството на правосъдието с териториални структури, включващи затворите и областните служби „Изпълнение на наказанията“ – чл. 12, ал. 3 от ЗИНЗС, т.е. исковата молба е подадена от лице с правен интерес и срещу пасивно легитимирания ответник, по аргумент от чл. 205 от АПК, във чл. 284, ал. 1, във вр. с чл. 285, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС, предявен е пред компетентния съд, при спазване правилата за родова и местна подсъдност.

Разгледан по същество, предявеният иск е неоснователен, по следните съображения:

Съгласно нормата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3.

В разпоредбата на чл. 3 от ЗИНЗС е посочено, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. За нарушение на тази забрана се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Основателността на предявения иск предполага установяване на следните материално-правни предпоставки: 1.) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС; 2.) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на

противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС и 3.) причинна връзка между нарушението по чл. 3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат.

Според чл. 3 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание. Спрямо лицата, изтърпяващи мярка за неотклонение „Задържане под стража“ във вътрешното законодателство, това право е регламентирано с нормата на чл. 3 от ЗИНЗС, предвиждаща, че задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на жестоко или нечовешко отношение. На това право на задържаните под стража съответства насрещното административно задължение, при изпълнение на наказанията да бъдат осигурени условия, обезпечаващи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им – чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС. „Нечовешко“ или „унижаващо“ отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за неотклонение, според ЕСПЧ, могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на задържаното под стража лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

Задълженията на ответника във връзка с осигуряване на благоприятни условия при изтърпяване на мярката за неотклонение „Задържане под стража“ от подсъдими лица са уредени нормативно в ЗИНЗС и Правилника за прилагане на закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ППЗИНЗС). Съгласно чл. 7, т. 1, б. „а“ от ППЗИНЗС, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ осъществява методическо ръководство и контрол по изпълнението на наказанията, наложени с влезли в сила съдебни актове; спазването на правата и задълженията на лишените от свобода; взаимодействието с органите на съдебната власт за привеждане в изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража; законосъобразността при прилагане на дисциплинарни мерки спрямо лишените от свобода; разпределението на времето на лишените от свобода; състоянието на жилищно-битовата база; настаняването и разпределението на новопостъпилите; работата на комисиите по чл. 73 от ЗИНЗС; освобождаването от местата за лишаване от свобода.

Съдебната практика на Европейския съд по правата на човека във връзка с дела, заведени от български граждани срещу Република България, относно заявени нарушения на чл. 3 от ЕКПЧ, произтичащи от условията в местата за лишаване от свобода и задържането под стража, е установила общи принципи и стандарти за преценката дали в конкретни случаи е налице нарушение на прокламираното в чл. 3 от ЕКПЧ основно право - Решение от 02.02.2006г. по делото Й. срещу България, Решение от 24.05.2007г. по делото Н. срещу България, Решение от 28.06.2007г. по делото М. срещу България, Решение от 27.11.2008г. по делото С. К. срещу България, Решение от 08.07.2014г. по делото Х. и Т. срещу България, Решение на ЕСПЧ от 27.01.2015г. по делото Н. и други срещу България и др. В тези решения се съдържат критерии от значение за преценката дали условията за изтърпяване на един ограничителен режим могат да достигнат до третиране в нарушение на чл. 3 от ЕКПЧ. Съгласно мотивите на

посочените решения на ЕСПЧ, държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането и че като се имат предвид практическите нужди на лишаването от свобода, здравето и доброто му състояние са адекватно осигурени. В решението на ЕСПЧ по делото „Н. и други срещу България” е посочено, че вече постановените решения се отнасят до нарушения на чл. 3 от ЕКПЧОС в различни затвори, арести и общежития в България, касаещи повтарящи се въпроси за липсата на достатъчно пространство, достъп до естествена светлина и въздух, ниска хигиена, липса на дискретност и нарушаване на личното достойнство при използване на тоалетната. ЕСПЧ е приел, че нарушенията не са вследствие от изолирани случаи, а произтичат от повсеместен проблем, в резултат на лошото функциониране на българската пенитенциарна система и недостатъчните гаранции срещу нечовешко и унижително отношение.

В процесния случай от приложените по делото доказателства, за съда се установява, че ищеца е бил настанен територията на 11 група в Централен софийски затвор, където е пребивавал в периода 14.06.2018г. - 29.08.2018 г. От приложената справка на инспектор Т. Д. се установява, че към момента на изпълнение на наложената мярка за неотклонение спрямо Т., а именно задържане под стража, настаняването и регистъра на лицата на територията на затвора се е водил по групи, а не по спални помещения, поради което за съда не може да бъде установено, в кои три номера на спални помещения/килии, ищецът е изпълнявал наложената му мярка.

След анализ на налични и предоставени документи, проверка на място в Затвора - [населено място], вкл. и в приемно отделение/буферна зона (отделението, в което е бил ищецът в периода от 14 до 20.06.2018 г.) и 15-те спални помещения/килии, обитавани от 11-та група, вещото лице констатира, че жилищна площ и капацитетът на л. св. е съобразен с изискването за осигуряване на минимум 4 кв. м. площ на 1 л. св., съгл. чл. 43, т.4 от ЗИНЗС, което е в съответствие с основния минимален стандарт на КПИ - 4 кв. м., поради което за настоящата инстанция не е налице липса на достатъчно пространство.

В исковата молба е посочено, че в т.нар. „буферна зона“/отделение Т. е пребивавал със задържани и осъдени на лишаване от свобода. Съдът следва да отбележи, че съгласно документите по делото това отделение е предназначено за адаптация на лишените от свобода към условията в местата за лишаване от свобода. В тях постъпват лица с различен правен статус, това е пенитенциарна система и съгласно закона обвиняемите и подсъдимите, които са с мярка от арестите, престояват в отделението до седем дни, а за осъдените престоят е от 14 до 30 дни, след което се прилага тяхното разделение по открит и закрит тип и обвиняеми/подсъдимите, както е разпределен и Т. към групата за обвиняеми и подсъдимите лица. За изразеното от ищеца, че настаняването му в тази част е създавало в него чувство за несигурност и заплахата за живота и здравето му, съда не установи по делото наличие на документи съдържащи информация за заплахата на живота му, както и че стресът, който е изживял е с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието.

По отношение на заявеното от ищеца за изпочупени прозорци, липса на естествена светлина д-р З. в експертизата си посочва, че стъклата на прозорците са стъклопакет - няма счупени и пукнати и големината и разположението им, заедно с ПВЦ дограмата и монтираните външни метални решетки осигуряват достатъчна естествена осветеност, а изкуственото осветление се осигурява от осветително тяло тип „пура“ и 1 брой дежурна лампа, от което следва извода, че е налице осветеност през светлата и тъмната част на денонощието.

За твърдяното от ищеца, че прозорците на помещението са изпочупени и няма възможност за охлаждане, вещото лице при огледа констатира, че в действителност килиите няма монтирани климатична и вентилационна инсталации, но два от четирите прозорци в тях имат 2 крила, които са отваряеми вертикално, което позволява естествена вентилация, включително при сушачи се в помещението дрехи. От приложената справка на инспектор ИСДВР, Т. Т. се установява, че съгласно изготвен график изпирането на дрехи и спално бельо е веднъж в седмицата, а изпирането на одеялата и олекотените завивки се извършва два пъти в годината.

За твърдяното от ищеца, че килията, в която е пребивавал е разполагала със стара и изпочупена тоалетна, намираща се на 1 м. от леглото, както и мухъл, който покрива стените, следва да бъде отбелязано, че вещото лице е констатирало, че преди постъпване от ищеца в Затвора – [населено място] през 2017 г. е извършен ремонт на спалните помещения на 11 група, състоящ се в изкърпване и шпакловане на стените, боядисване, освежаване на спалните помещения и подмяна на подови настилки; основен ремонт на санитарните възли (баня и тоалетна), състоящ се в смяна на подови настилки и плочки, смяна на санитария и оборудване, боядисване, както и хидроизолация на трафопостовите и над складовете. При огледа е установено, че всяко спално помещения/килия има собствен санитарен възел, обособен е като самостоятелно помещение с тухлена стена и врата, с праг на височина около 30 см. от нивото на пода на килията с тоалетна чиния, мивка и душ за къпане и вертикално отваряем прозорец, както и с течаща студена и топла вода от чешмата и промивна вода в тоалетната чиния.

За заявеното, че има липса на постоянен достъп до топла вода в общата баня, експерта е констатирал, че в общата баня за арестантите има постоянно топла течаща вода. А по отношение на изложеното, че помещението е мръсно и неподдържано, за съда се установи от приложена по делото справка от инспектор Т. Д., че общите части като коридора на групата, тоалетните, банята и стълбището се почистват от лишените от свобода, които са назначени със заповед за работа по реда на чл. 80 от ЗИНЗС. Също така във връзка с подобряването на хигиената, веднъж в месеца се изтупват одеялата и олекотените завивки, а минимум еднократно и ежедневно се хигиенизират спалните помещения с наличните препарати.

Изброените обстоятелства могат да породят обоснован извод, че са налице условия за добри хигиенни условия, поддържане на чистота на тялото, в помещението или в облеклото.

Ищецът в исковата си молба е посочил, че в килиите има дървеници, хлебарки и плъхове. Ответната страна е представила доказателства, че за посочения в исковата

претенция период ГДИН е сключила договор с фирма за дератизация и дезинфекция и съгласно предоставените протоколи периодично са третирани площите за борба с инсекти – хлебарки, дървеници, плъхове, т. е. извършвана дезинсекция и дератизация в сградата на ареста на Затвора [населено място], където ищецът е бил задържан с мярка „задържане под стража“, което не обуславя за съда, бездействие на ГДИН.

Следва да бъде отбелязано и, че от представената медицинска справка за целият престой в ареста ищецът е посетил един път Медицинския център на затвора, за да получи лекарства, които са били предадени от негови близки, но не се установява ищецът да е посетил МЦ с оплаквания за ухапвания от насекоми, хлебарки и дървеници по време на престоя си.

В тази насока, дори и от съда да се приеме за установено наличието в рамките на разглеждания период на паразитни насекоми – дървеници и хлебарки в затвора, то това не се дължи на незаконосъобразно бездействие на специализираната администрация в местата за лишаване от свобода, като напротив, установява се, че за периода на исковата молба, са били осъществявани съответни дейности по дезинсекция и дератизация. Затова и въпреки че принципно наличието на инсекти в спалните помещения е от естество да води до неприятни усещания, то същото не би могло да се приеме за пряка последица от незаконосъобразно поведение на ответника, доколкото се установява същият да е положил необходимата и дължима грижа за недопускане и справяне с такъв проблем. Налице са доказателства, че администрацията е направила необходимото, за да осигури нормални условия за живот на задържаният по стража ищец за посоченият период, като са извършвани действия по периодична дезинсекция и дератизация на помещенията на затвора.

По отношение на заявеното, че разходката на открито е само един час, следва да бъде отбелязано, че съгласно разпоредбата на чл. 86, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС, лишените от свобода имат право на престой на открито не по-малко от един час на ден. Това право се следва и на задържаните под стража. На вещото лице са предоставени документи при извършената проверка на място и в заключението си констатира, че графикът за движението на лишените от свобода по групите в Затвора-гр.С. за 11-та група е бил следният: 6.30 часа - ставане от сън, от 6.30 часа до 7.40 часа - лично време; от 7.40 часа до 8.10 часа - закуска, от 8.10 часа до 10.00 часа - свободно време; от 10.00 до 11.00 часа - компютърна грамотност, от 11.00 до 12.00 часа; от 12.30 часа до 13.00 часа - обяд, от 13.00 часа до 14.00 часа - свободно време; от 14.00 часа до 15.30 часа - престой на открито; от 15.00 часа до 16.00 часа, от 16.00 часа до 17.40 часа - свободно време, от 17.40 часа до 18.10 часа - вечеря; от 18.10 часа до 22.30 часа - свободно време; от 20.30 часа до 21.00 часа - проверка, от 21.00 часа до 22.30 часа - свободно време и от 22.30 часа до 6.30 часа – сън. Ищецът не претендира, че е бил лишен от това му право, а че продължителността е крайно недостатъчна за ефективна физическа активност, но с оглед на императивно заложеното в разпоредбата „не по-малко от час“, съдът приема, че ответника не е ограничил правото ищецът и той е ползвал престой на открито с продължителност един час на ден, от което следва че не е налице бездействие на институцията и по този начин да е налице липса на възможности за разходки и/или физическа активност.

Ищецът претендира, че по време на престоят си в Затвора-град С., контактите на арестуваните с близки и роднини по телефона били ограничени, поради големия брой арестанти и ограниченото време, с което разполагал за обаждания. Съгласно нормата на чл. 86, ал. 1, т. 5 от ЗИНЗС - „Лишените от свобода имат право на телефонна връзка по ред и начин, определени от главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“. Не се претендира, че Т. е бил лишен от това право, а че времето е ограничено поради големият брой арестанти. За съда от тези условия за изтърпяване на един ограничителен режим, и с оглед на това за създаване на възможност на всеки един от задържаните да провежда телефонна връзка с близките си, дори и това в ограничено време, не може да се третира за нарушение на нормата чл. 3 от ЕКПЧ.

За изложеното в исковата молба, че предоставената храна е крайно недостатъчна като количество и с незадоволително качество, както и липса на разнообразие - съгласно разпоредбата на чл. 84, ал. 1 от ЗИНЗС по предложение на министъра на правосъдието, Министерският съвет приема Наредба за определяне на стандарти за годишна бюджетна издръжка за един лишен от свобода/задържан под стража. А съгласно чл. 84, ал. 2, т. 1 от ЗИНЗС лишените от свобода имат право на безплатна храна, достатъчна по химически и калориен състав, съгласно таблици, утвърдени от министъра на правосъдието съгласувано с министъра на здравеопазването и министъра на финансите. Вещото лице е констатирало в заключението си, че седмично меню е с дневни калории от 2063 ккал. до 3580 ккал. - 2789 ккал.; по дни е отразено менюто, съответния грамаж, енергиен еквивалент; хр. добавки при диабет и усилваща диета, тъй като се приготвя и диетично меню, което се съгласува с директора на СБАЛЛС. Също така в администрацията на затвора има установен ред за нередности относно количество и качеството на храната, но от ищеца такива не са постъпвали. Следва да бъде и отбелязано, че за 11 група от графика за движението на л. св. по групите в Затвора- [населено място] - от понеделник до петък по време на престой на открито – могат да ползват лавка и подстригване; а всяка 1-ва и 3-та събота от месеца - от 9.00ч. до 17.00 часа имат свиждане като по този начин Т. е имал и възможност за получаване на храна при закупуване от лавка и/или получаване на хранителни продукти при свиждане.

Според разпоредбата на чл. 204, ал. 4 от АПК незаконосъобразността на бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно такова, е необходимо да бъде установено неизпълнение на задължение за фактическо действие от страна на административен орган или на длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие. По делото от ответника са представени документи, които да оборват наличието на бездействие. За липса на бездействие, съдът кредитира и заключението на вещото лице д-р З., която за да даде заключение е използвала не само предоставена и изискана документация, а и е извършила оглед на място. Ограниченията и неудобствата, които ищецът е търпял, са пряко следствие от характеристиката на мярката за неотклонение „задържане под стража“, от направената експертна оценка на условията за задържане на ищеца е видно, че същите напълно са отговаряли на законовите изисквания и настоящият съдебен състав, намира, че в производството не се установява неизпълнение на задълженията по осигуряване на нормални битови условия от страна

на ответника, поради което изложените в жалбата оплаквания се явяват неоснователни и необосновани.

По делото е назначена и приета съдебно-психологическа експертиза, изготвена от магистър клиничен психолог д-р Плама Х.. С оглед събраните по делото доказателства в тяхната съвкупност, съдът не кредитира заключението на вещото лице, тъй като от събраните доказателства за ищеца не се установиха стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието. Субективните преживявания на ищеца – страх, страдание, несигурност, дискомфорт, липса на сън и апетит за храна, са естествени емоционални преживявания в условията на изтърпяване на наказание. За да попадне задържането специално под чл. 3 от Конвенцията, страданието и унижението трябва да надхвърлят неизбежния елемент на страдание и унижение, свързани със самото лишаване от свобода. В рамките на мястото за изтърпяване на наказание се търпят ограничения, свързани както със самото място, така и с режима и правилата на вътрешния ред, което обаче не е основание за ангажиране на безвиновната отговорност на държавата. Не са налице всички елементи от състава на законовата норма, а разминаването на посочените в исковата молба обстоятелства и събраните писмени доказателства обосновава несъстоятелността на твърденията.

Съдът намира за недоказан и фактът на причинени на ищеца вреди по вид и размер, описани в исковата молба, подлежащи на компенсация. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществените права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като „пряка и непосредствена“ е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно–следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Няма и спор в правната теория и практика, че обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. По силата на чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на основанията за присъждане на обезщетението и неговия размер. Следва да се отбележи че по справедливост се определя не само размерът на обезщетението за неимуществени вреди, но и естеството и характера на страданието, за което се присъжда обезщетението. Съгласно трайната съдебна практика неимуществените вреди подлежат на доказване, а не се предполагат. Те трябва да се установят с конкретни доказателства по делото, а не с общи твърдения и термини, тъй като за всеки отделен човек те са индивидуално определяеми и съдът не може да предполага тяхната наличност.

Предпоставка за реализиране отговорността на държавата за вреди е и наличието на пряка и непосредствена връзка между твърдените бездействие и причинени вреди, която връзка с оглед гореизложеното за недоказаност на другите елементи от фактическия

състав, също се явява недоказана. От събраните по делото доказателства не се установява доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение, както и поставяне на лицето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, които да уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност .

На ищеца безспорно е осигурена среда с нормални битови условия, включително свързана и правото му на медицинско обслужване. Не са установени и усложнения на здравословното състояние на ищеца по време на престоя му в ареста. Престоят му не може в никакъв случай да бъде квалифициран като унижително и обидно отношение или нечовешко третиране, съответно не представлява нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, при което неприложима се явява и разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС.

При съобразяване на установените факти и приложимата правна уредба настоящият съдебен състав намира, че не е доказано бездействие на администрацията на ареста по отношение на ищеца във връзка с изпълнение на задълженията и по ЗИНЗС. По тези съображения, исковата претенция се явява неоснователна и недоказана и следва да бъде отхвърлена като такава.

С оглед изхода на делото, в съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника, за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Искането е неоснователно, тъй като съгласно приложимата специална норма на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, когато искът се отхвърли изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло. От анализа на цитираната разпоредба, за съда следва извод, че в производството по чл. 284 и сл. от ЗИНЗС, ищецът дължи разноските, свързани с производството – за държавни такси, експертизи и т.н., но не и за адвокатски и юрисконсултско възнаграждение, независимо от това дали ответникът е бил представяван по делото. По изложените доводи на ответника, не се присъждат разноски. Ищецът следва да заплати направените разноски по делото в общ размер на 1 781.56 лева за изготвени и приети съдебномедицинска експертиза - 951.66 лева и съдебно-психологическа експертиза - 829.90 лева, заплатени от бюджета на съда, съобразно чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС.

Воден от горното и на основание чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, Административен съд София-град, Първо отделение, 34 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от Т. Б. Т. с ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], [улица], вх. 5, ет. 3 срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, [населено място] иск за заплащане на сумата от 20 000 (двадесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица към Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, в периода от 14.06.2018г. до 29.08.2018г., ведно със законната лихва, считано от 29.08.2018 г. до окончателното изплащане на сумата, като неоснователен.

ОСЪЖДА Т. Б. Т. с ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], [улица], вх. 5, ет. 3 да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на Административен съд София-град сумата от 1 781.56 лева (хиляда седемстотин осемдесет и един лева и петдесет и шест стотинки), за заплатени от бюджета на съда възнаграждения на вещи лица за изготвени съдебномедицинска експертиза и съдебно-психологическа експертиза.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред тричленен състав на АССГ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по делото.

съдия: